

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణమ్

(మూలమ్)

పారాయణ విధి సముపేతమ్

శ్రీ రామచంద్ర: శ్రితపారిజాత సమస్తకల్యాణ గుణాభిరామ: ।
సీతాముఖాంభోరుహ చంచరీక: నిరంతరం మంగళమాతనోతు ॥

గాయత్రీ ప్రచురణలు, హైదరాబాద్ - 10

**సమస్త పురుషార్థ ప్రద
శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము
పారాయణ విధిసముపేతము
పూర్వ భాగము
బాల, అయోధ్య, అరణ్య కాండలు**

సంపాదకులు :

డా॥ నల్లంతిగళ్ లక్ష్మీనరసింహాచార్య

విశ్రాంత ఆంధ్రోపన్యాసకులు

గాయత్రీ ప్రచురణలు

హైదరాబాద్ - 500 010.

శ్రీ మద్వాల్మీకి రామాయణము

మూలము (పూర్వ భాగము)

బాల, అయోధ్య, అరణ్య కాండలు

సంపాదకులు : డా॥ నల్లంతిఘళ్ లక్ష్మీనరసింహాచార్య

ప్రథమ ముద్రణ : సర్వజిత్ సంవత్సరము (2007)

ద్వితీయ ముద్రణ : విరోధి కార్తీకము

ప్రతులు : 500

ప్రతులకు :

శ్రీమతి యన్. రంగనాయకమ్మ గారు

7-1-110, రెడ్డి ఎన్క్లేవ్, దేవుని అల్వాల్,

హైదరాబాద్ - 500 010. సెల్ : 9247355355

ముద్రణ :

దీప్తి టెక్నికల్స్ ప్రింటర్స్, దీప్తి, సి-15,

బాలాజీనగర్, గాంధీనగర్, హైదరాబాద్-500080

సెల్: 9949703224

కూర్పు :

నేరెళ్ళ వేణు గోపాలాచార్య

అల్వాల్, సికిందరాబాద్ 500010

సెల్: 9440547660

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణ పారాయణ పద్ధతి

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణ పారాయణ
ప్రారంభమునకు యోగ్యమైన దేశకాలములు
(బ్రహ్మాండపురాణము 150వ అధ్యాయమునుండి)

మాసములు	:	చైత్రమాసము	ధర్మవృద్ధిని
		వైశాఖమాసము	సంపదభివృద్ధిని
		జ్యేష్ఠమాసము	సర్వార్థ సంసిద్ధిని
		శ్రావణమాసము	కర్మవృద్ధిని
		భాద్రపదమాసము	సామాన్య ఫలితమును
		ఆశ్వయుజ మాసము	ధనవృద్ధిని
		కార్తిక మాసము	కీర్తివృద్ధిని
		మార్గశీర్షమాసము	అధిక ఫలమును
		మాఘమాసము	ధర్మాది సంపదలను
		ఫాల్గుణమాసము	కార్యసిద్ధిని కలిగించును

ఆషాఢ, పుష్యమాసములందు గురు, శుక్రమాఠములందు పారాయణము ప్రారంభింపరాదు.

తిథులు : పాడ్యమి, విదియ, తదియ, పంచమి, సప్తమి, దశమి, ఏకాదశి, త్రయోదశి అను ఎనిమిది తిథులు ప్రశస్తమైనవి.

వారములు	:	భానువారము	కర్మవృద్ధి
		సోమవారము	సమస్తపాపనాశనము
		బుధవారము	శాశ్వతకీర్తి
		గురువారము	శుభవృద్ధి
		శుక్రవారము	ధనవృద్ధి కలుగును.

మంగళవారము మరణమును, శనివారము కార్యనాశనమును కలిగించును. కావున ఈ రెండు వారములందు పారాయణమును ప్రారంభింపరాదు.

నక్షత్రములు : అశ్విని, రోహిణి పునర్వసు, పుష్యమి, పుబ్బ, ఉత్తర, హస్త, చిత్త, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణం, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి ప్రశస్తమైనవి.

స్థలము : వృణ్యనదీతీరములు, (గంగా, గోదావరి మొ॥) వృణ్యక్షేత్రములు, (కాశి, అయోధ్యమొ॥దేవాలయములు, తులసి సమీపము, నిత్యాగ్ని హోత్రము ఉండు స్థలము, పూజాగృహము, బ్రాహ్మణు లుండు స్థలము, వైష్ణవులున్న స్థలము, భగవద్భక్తులు ఉండు స్థలము శ్రేష్ఠమైనవి.

శ్రీ వాల్మీకి రామాయణ పారాయణ పద్ధతి (పరాశరపురాణములోని శ్రీరామాయణ మహాత్మ్యముననుసరించి)

1. వాల్మీకి రామాయణమును వసంత నవరాత్రులలో చైత్ర శుక్ల ప్రతిపద మొదలుకొని నవమివరకు పారాయణముచేయవలెను. పుష్యమినాడు (శ్రీరామనవమి పునర్వసునాడు జరుగును కావున దశమినాడు) శ్రీరామచంద్రుని పట్టాభిషేకసర్గ పారాయణముతోపాటు జరుపుకొనవచ్చును.

2. ఆశ్వయుజశుద్ధ ప్రతిపద మొదలుకొని విజయదశమి అని చెప్పే దశమినాడు పట్టాభిషేకసర్గను చదువుచు పట్టాభిషేకము చేసికొనవచ్చును. విజయదశమినాడు రాజ్ఞాం పట్టాభిషేకః అని ఉన్నందువల్ల రాజాధిరాజైనశ్రీరామచంద్రునకు పట్టాభిషేకసర్గ పారాయణముతోపాటు పట్టాభిషేకము చేయవలెను.

3. పునర్వసునాడు ప్రారంభించి తిరిగి పునర్వసు నక్షత్రమునాడు సమాప్తిచేయుట ఒకపద్ధతి. దీనిని పునర్వసు పారాయణమందురు. పునర్వసు నక్షత్రమునాడు 20సర్గలతో ప్రారంభించి ప్రతిదినము 20 సర్గలను చదువుచు చివరిదినమున (రెండవపునర్వసు నక్షత్రమునాడు) మిగిలిన 17 సర్గలు చదువవలెను. మధ్యలో వచ్చు బహుళ లేక శుద్ధ ప్రతిపత్ తిథినాడు పారాయణము చేయక పూజనుమాత్రము చేయవలెను. పునర్వసుపారాయణమును మరియొక పద్ధతిలో కూడా చేయుదురు.

బాలారణ్యాని కిష్కింధాకాండస్త్రిభిస్త్రిభిరహోభిః । షడ్భిరయోధ్యాకాండః చతురష్టాభిస్సుదరస్సమరః ॥

అను శ్లోకప్రమాణముననుసరించి బాలకాండ 3 దినములు (22+28+27=77 సర్గలు) అయోధ్యకాండ

6 దినములు (15+19+19+21+23+22= 119 సర్గలు)అరణ్యకాండ 3 దినములు 24+25+26=75 సర్గలు) కిష్కింధాకాండ 3 దినములు (19+20+28= 67సర్గలు) సుందరకాండ 4 దినములు (13+21+ 18+16=68 సర్గలు) యుద్ధకాండ8 దినములు (12+17+27+11+12+17+18+17=131 సర్గలు)పారాయణము చేయవలెను. ఇట్లు చేసినచో 27 దినములలో పారాయణము పూర్తియగును. ఎక్కువదినములు వచ్చినచో ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు పారాయణముమాత్రము చేయక పూజను మాత్రము చేయవలెను.

ఈవిధముగా 24 పునర్వసు పారాయణములు చేసి 24గురు దంపతులను పూజించి శ్రీరామ పట్టాభిషేకము చేయవలెను. ఇట్లు 108 పారాయణములు కూడా చేయవచ్చును.

ఆయా కాండములను పారాయణముచేయుటకు ముందు చేయవలసిన శ్రీరామచంద్రుని ధ్యానము.

(బ్రహ్మాండపురాణము 147వ అధ్యాయముననుసరించి)

1. బాలకాండ : కాకపక్షధరం దేవం వనమాలా విభూషితమ్

శ్రీరామం బాలకం ధ్యాయేత్ బాలకాండే మునీశ్వర ॥

ధనుర్పాణములు, వనమాలను ధరించిన బాల రామ చంద్రుని ధ్యానింపవలెను.

2. అయోధ్య కాండ :- సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణ భూషితమ్ ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

మహావీరుడు, సమస్త ఆభరణములు ధరించినవాడు, పితృ భక్తిపరాయణుడు సీతాదేవీ సమేతుడైన శ్రీరామచంద్ర మూర్తిని ధ్యానింపవలెను.

3. అరణ్య కాండ :- జటిలం చీరవసనం దండకారణ్య వాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

జటా జూటము, నారచీరలతో మునివేషముతో ఉండి దండకారణ్య వాసము చేయుచున్న శ్రీరామచంద్ర మూర్తిని ధ్యానింపవలెను.

4. కిష్కింధా కాండ : సుగ్రీవాదియుతం శ్రీశం భస్మాంగావృతమీశ్వరమ్ ।

మహేశ్వర సమం ధ్యాయేత్ కిష్కింధాకాండ ఉత్తమే ॥

దుమ్ము, ధూళి శరీరమందుండగా సుగ్రీవాది వానరులతో కలసి శంకరునివలె యోగముద్రలోనున్న శ్రీరామచంద్ర మూర్తిని ధ్యానింపవలెను.

5. సుందర కాండ : చంద్ర బింబ సమాకారం వాంఛితార్థ ప్రదాయకం ।

హనుమత్సేవితం ధ్యాయేత్ సౌందరీ కాండ ఉత్తమే ॥

సీతా వియోగ బాధతో కృశించి చంద్రునివలె తెల్లనైనవాడు హనుమత్సేవితుడు, సమస్త కోరికలను తీర్చువాడగు శ్రీరామచంద్ర మూర్తిని ధ్యానింప వలెను.

6. యుద్ధ కాండ : రావణాది నిహంతారం బ్రహ్మరుద్రాది సేవితమ్ ।
 సీతాదేవీయుతం యౌద్ధే రామం ధ్యాయేత్ హృదంబుజే ॥
 రావణాది రాక్షసులను సంహరించినప్పుడు బ్రహ్మ, రుద్రుడు, మొదలైన దేవతలు
 సేవించుచుండగా సీతా సమేతుడై యున్న శ్రీరామచంద్ర మూర్తిని ధ్యానింప వలెను.

అట్లే పై కాండ ధ్యానశ్లోకము తరువాత ఈ క్రింది శ్లోకమును కూడ చదువ వలెను.

శ్రీరామచంద్రః శ్రితపారిజాతః సమస్త కల్యాణగుణాభిరామః
 సీతాముఖాంభోరుహ చంచరీకః నిరంతరం మంగళమాతనోతు ॥

జి జి జి

తమ తమ కోరికలు సిద్ధించుటకు పారాయణము చేయవలసిన రామాయణ ఘట్టములు

(సకల కార్యసిద్ధికి శ్రీమద్రామాయణ పారాయణము అను పుస్తకముననుసరించి)

కోరికలు	కాండ	సర్గాలు	పారాయణఘట్టం	నివేదించవలసినవి
1. సంతానప్రాప్తి	బాల	15, 16	పుత్రకామేష్ఠి	నేయి కలిపిన పాయసం
2. సుఖవ్రసవము	బాల	18	శ్రీరామావతారము	అందుబాటులోనున్న వస్తువు
3. వివాహమునకు	బాల నుందరకాండ	73 లేక 9 దినములలో	సీతాకల్యాణం	అప్పుడే పితికిన పాలు
4. సకలాభీష్టసిద్ధి	బాల	75,76	భార్గవ విజయము	పాయసము, అప్పాలు
5. సంతానమునకు సద్బుద్ధి కలుగుటకు	అయోధ్య	1,2, శ్రీరామగుణ వర్ణనము		ఐదు అరటిపండ్లు
6. ధర్మకార్యసిద్ధికి	అయోధ్య	21,22,23, 24,25	కౌసల్యా రామ సంవాదము	ఐదు అరటిపండ్లు
7. ధన లాభమునకు	అయోధ్య	32	యాత్రాదానము	ఐదు అరటిపండ్లు
8. అధికారుల దగ్గర కార్యసిద్ధికై	అయోధ్య	100	శ్రీరామునిచే రాజ ధర్మోపదేశము	ఐదు అరటిపండ్లు
9. మోక్షప్రాప్తికి	అరణ్య	65,66, 67,68	జటాయు మోక్షము	ఐదు అరటిపండ్లు
10. భూత పిశాచ నివృత్తికి	నుందర	3	లంకా విజయము	ప్రారంభంలో చక్కర పొంగలి, తరువాత అరటిపండ్లు
11. చిత్త చాంచల్యము తొలగుటకు	నుందర	13	మారుతి నిర్వేదము	మినుములపొడి కలిపిన అన్నము
12. దారిద్ర్యనివృత్తికి	నుందర	15	హనుమత్కృత సీతా సందర్శనము	ఐదు అరటిపండ్లు

13. దుఃస్వప్న దోష శాంతికి	నుందర	27	త్రిజటా న్యవృం	వంచదార
14. బంధువు న్యస్థానము చేరుటకు	నుందర	36	అంగుళీయకవ్రదానం	పండ్లు
15. శ్రీరామావచార దోష శాంతికి	నుందర	38	కాకానుగ్రహము	ఐదు అరటిపండ్లు
16. అభీష్ట లాభము	నుందర	41	అశోకవన భంగము	పండ్లు
17. శత్రుజయమునకు	నుందర	42-47	హనుమత్కృత రాక్షససంహారము	అరటిపండ్లు, తేనె
18. ఆవదలు తొలగుటకు	నుందరకాండ యుద్ధ	అంతయు ఒకే దినమున 18	అభయదానం	ఆద్యంతములలో టెంకాయ
19. నమస్త రోగశాంతికి	యుద్ధ	59	రావణ కిరీట భంగం	ప్రారంభమున తేనె
	యుద్ధ లేక నుందరకాండ	107	ఆదిత్యహృదయం అంతా	చివర పాలు
20. నకల దుఃఖ నివృత్తికి	యుద్ధ	116	సీతాంజనేయ నంవాదము	ఐదు అరటిపండ్లు
21. కారాగృహభయ నివృత్తికి	యుద్ధ	117	సీతానయనము	తీపి వస్తువు
22. నకల సౌఖ్య ప్రాప్తికి	యుద్ధ	131	శ్రీరామవట్టాభిషేకం	పొంగలి

సాధారణముగా కామ్య సిద్ధికై చేయు పారాయణమును మండలము (40 దినములు) అర్ధ మండలము (20 దినములు) లేక పాద మండలము (10 దినములు) అను నియమముతో చేయవలెను. లేనిచో మాసము పక్షము ఇత్యాది నియమముతోనైనను సంకల్పము చెప్పకొని పారాయణము చేయవలెను.

కొన్ని సంపుటికరణ శ్లోకములు

శరణాగతికి

సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్మితి చ యాచతే | అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్ద్రవ్యతం మమ ||

నమస్త వివత్తులు తొలగుటకు, నంవద కలుగుటకు

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ | లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ||

ఆర్తానామార్తిహంతారం భీతానాం భయనాశకమ్ | ద్విషతాం కాలదండం తం రామచంద్రం నమామ్యహమ్ ||

శత్రు శమనమునకు

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథిర్వది | పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వః శరైనం జహి రావణిమ్ ||

వ్యాధులు నయమగుటకు, నంవదకు

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీర నృపోత్తమ | భో దశాస్యాంతకాస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ మే ||

చంద్రబింబ సమాకారం వాంఛితార్థ ప్రదాయకం | హనూమదర్పితమణిం ధ్యాయే సర్వార్థ సాధకమ్ ||

సీతాం విదేహ తనయాం రామస్య దయితామహమ్ | హనూమతా సమాశ్వస్తాం భూమిజాం శరణం భజే ||

సర్వకార్థసిద్ధికి

జయత్యతిబలో రామో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః । రాజా జయతి సుగ్రీవో రాఘవేణాభిపాలితః ॥
దాసోఽహం కోసలేంద్రస్య రామస్యాక్షిష్టకర్మణః । హనుమాన్ శత్రు సైన్యానాం నిహంతా మారుతాత్మజః ॥
న రావణ సహస్రం మే యుద్ధే ప్రతిబలం భవేత్ । శిలాభిస్తు ప్రహరతః పాదపైశ్చ సహస్రశః ॥
అర్దయిత్వా పురీం లంకామ్ అభివాద్య చ మైథిలీమ్ । సమృద్ధార్థో గమిష్యామి మిషతాం సర్వరాక్షసామ్ ॥

కార్య సాధనకు (ఏదైన ఒక్క శ్లోకము)

కామమస్య త్వమేవైకః కార్యస్య పరిసాధనే । పర్యాప్తః పరవీరఘ్న యశస్యస్తే బలోదయః ॥
త్వమస్మిన్ కార్యనిర్వోగే ప్రమాణం హరిసత్తమ । హనుమన్ యత్నమాస్థాయ దుఃఖక్షయకరో భవ ॥
జానకీ శోకహర్తా చ హరిర్మర్కట మర్మటః । లక్ష్మణ ప్రాణదాతా చ పాయాన్మాం రామకింకరః ॥
బుద్ధిర్బలం యశోదైర్యం నిర్భయత్వమరోగతా । అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనుమత్ స్మరణాద్భవేత్ ॥

సర్వార్థసిద్ధికి

సుప్రసన్నః శాంతమనాః సత్యసంధో జితేంద్రియః । ధర్మజ్ఞో నయసారజ్ఞో రాజా దాశరథిర్షయా ॥

మొదలు పెట్టిన పని పూర్తియగుటకు, భగవదనుగ్రహ ప్రాప్తికి

నమోఽస్తు రామాయ సలక్ష్మణాయ దేవ్యై చ తస్యై జనకాత్మజాయై
నమోఽస్తు రుద్రేంద్ర యమానిలేభ్యో నమోఽస్తు చంద్రార్క మరుద్గణేభ్యః ॥

క్షిప్తమైన పనులు కూడ పూర్తియగుటకు

సర్వాన్ లోకాన్ సుసంహృత్య సభూతాన్ సచరాచరాన్ । పునరేవ తథా స్రష్టుం శక్తో రామో మహాయశాః ॥

నమస్త శుభములకు

తదున్నసం పాండురదంతమవ్రణం శుచిస్మితం పద్మపలాశ లోచనమ్ ।
ద్రక్ష్యే తదార్యా వదనం కదాన్వహం ప్రసన్నతారాధిప తుల్యదర్శనమ్ ॥

శ్రీవాల్మీకి రామాయణమును ప్రారంభించుటకు ముందు

శ్రీవాల్మీకి రామాయణమును భగవదర్పణ భావనతోగాని లేక ఏవేని కోరికలతో గాని పారాయణము చేయవలెనని అనుకొన్నప్పుడు తొలుత పరిశుద్ధుడై సుఖాసన మున కూర్చొని మంచి నేయి లేక నూపుల నూనెతో దీపమును వెలిగించి శుద్ధి కొరకు ఆచమనముచేసి కర్మాంగమైన ఆచమనమును కూడ తరువాత చేయవలెను.

ఇట్లు రెండు ఆచమనముల చేసిన తరువాత దేశకాలములనుచ్చరించుచు--- గోత్రస్య----- నామ ధర్మపత్నీ సమేతస్య-----నామధేయస్య మమ దురితక్షయ ద్వారా సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనుమాత్సమేత శ్రీరామచంద్రస్వామినః కృపా కటాక్షసిద్ధ్యర్థం/కృపాకటాక్షేణ-----సిద్ధ్యర్థం (ఇచ్చట తమ కోరికను చెప్పుకొన వలెను.) శ్రీవాల్మీకిరామాయణ/శ్రీ వాల్మీకి రామాయణే-----ఘట్ట/-----కాండ పారా యణమహం కరిష్యే అనుచు తీర్థమును పశ్యేములో వదలిపెట్టవలెను.

తరువాత పారాయణ ప్రారంభశ్లోకములను చదువవలెను.

శ్రీరామాయణ గ్రంథపూజా

అస్మిన్ శ్రీకోశే సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనుమాత్సమేత శ్రీ రామచంద్ర స్వామినం ఆవాహయామి.
సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనుమాత్సమేత శ్రీరామచంద్ర స్వామినే రత్నసింహాసనం సమర్పయామి. అర్ఘ్యం సమర్పయామి (ఒకమారు), పాద్యం సమర్పయామి (రెండుమార్లు) ఆచమనీయం సమర్పయామి (మూడుమార్లు) స్నానం సమర్పయామి, షోఠవస్త్రం సమర్పయామి, స్నానానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి, వస్త్రయగ్మం సమర్పయామి యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి, ఆభరణాని సమర్పయామి, గంధాన్ధారయామి, అక్షతాన్ సమర్పయామి, పుష్పైః పూజయామి

ఓం కేశవాయనమః	ఓం నారాయణాయ నమః
ఓం మాధవాయనమః	ఓం గోవిందాయ నమః
ఓం విష్ణవేనమః	ఓం మధుసూదనాయ నమః
ఓం త్రివిక్రమాయనమః	ఓం వామనాయ నమః
ఓం శ్రీ ధరాయ నమః	ఓం హృషీకేశాయ నమః
ఓం పద్మనాభాయనమః	ఓం దామోదరాయ నమః

అనుచు పుష్పములు లేక తులసిచే పూజింపవలెను.

ధూపమాప్రూపయామి, దీపం దర్శయామి అనుచు ధూపదీపములను సమర్పించి ఆచమనము కూడ మూడు మార్లు సమర్పించవలెను. తరువాత అరటిపండ్లు మొదలైన పండ్లను నైవేద్యం సమర్పయామి అనుచు నివేదించి ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి, హస్తా ప్రక్షాళయామి, ముఖప్రక్షాళనం సమర్పయామి, పాదప్రక్షాళనం సమర్పయామి, పునః ఆచమనం సమర్పయామి అనుచు ఆచమన మును మూడుమార్లు ఇచ్చి తాంబూలం సమర్పయామి కర్పూరనీరాజనం దర్శయామి అనుచు కర్పూరహారతినిచ్చి ఛత్ర చామరాది సమస్త రాజోపచారాన్ సమర్పయామి అనుచు శ్రీ సీతారామచంద్రస్వామికి సమస్తరాజోపచారములను చేసినట్లు భావింపవలెను.

తరువాత గాయత్రీ రామాయణమును ఆయా కాండ ధ్యానశ్లోకమును శ్రీరామచంద్రః శ్రితపారిజాతః ఇత్యాది శ్లోకమును, శ్రీ సీతారామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః అనుచు తరువాత ఇష్టమున్నచో సంపుటి శ్లోకములను చదువుచు పారాయణ మును ప్రారంభింపవలెను. సంపుటి శ్లోకములను సర్గ ప్రారంభమున మరియు సర్గాంతమున చదివినచో చాలును, ప్రతి శ్లోకమునకు సంపుటి చేయనక్కరలేదు.

నాటి పారాయణమందలి చివరిసర్గలోని చివరి శ్లోకమును రెండు సార్లు చదువుట సంప్రదాయము.

ఇట్లు పారాయణము పూర్తిచేసిన తరువాత పారాయణ సమాప్తియందు చదువ వలసిన శ్లోకములనన్నిటిని చదివి మయా కృతేన అద్యతన శ్రీరామాయణ----- ఘట్ట/-----కాండ పారాయణేన సీతాలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్న హనుమత్పమేత శ్రీరామచంద్రస్వామీ సుప్రీతః సుప్రసన్నో వరదో భవతు అనుచు ప్రార్థించి

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం తు యద్భవేత్ |తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తు తే||
అనుచు క్షమాప్రార్థన చేసి

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ |

కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ||

శ్రీమన్నారాయణ చరణారవిందార్పణమస్తు అనుచు పారాయణ ఫలమును సీతారామచంద్రస్వామికి సమర్పింపవలెను.

తరువాత నైవేద్యమును పెట్టి మంగళ హారతి నీయవలెను.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణ పారాయణ ప్రారంభంలో పఠించవలసిన శ్లోకములు

శ్రీ వైష్ణవ సంప్రదాయము

- శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్ | యతీంద్రప్రవణం వందే రమ్యజామాతరం మునిమ్ ||1
లక్ష్మీనాథసమారంభాం నాథయామునమధ్యమామ్ | అస్మదాచార్యవర్యంతాం వందే గురుపరంపరామ్ ||2
యో నిత్యమచ్యుతవదాంబుజయుగ్గురుక్మ వ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయ మేనే |
అస్మద్గురోర్భగవతోఽస్య దయైకసింధోః రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే || 3
మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిః సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయానామ్ |
ఆద్యస్య నః కులపతేర్వకుళాభిరామం శ్రీమత్తదంఘ్రియుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా || 4
భూతం సరశ్చ మహదాహ్వయ భట్టనాథ శ్రీభక్తిసార కులశేఖర యోగివాహాన్ |
భక్తాంఘ్రిరేణు పరకాల యతీంద్రమిశ్రాన్ శ్రీమత్పరాంకుశమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్ || 5

పితామహస్యాపి పితామహాయ ప్రాచేతసాదేశఫలప్రదాయ ।

శ్రీభాష్యకారోత్తమదేశికాయ శ్రీశైలపూర్ణాయ నమో నమస్తాత్ ॥

6

ఈవిధంగా తమ సంప్రదాయానుసారంగా ఆచార్య పరంపరాశ్లోకములను అనుసంధానించి.

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ । ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥ 7

యస్య ద్విరదవక్త్రాద్యాః పారిషద్యాః పరశ్శతమ్ । విఘ్నం నిఘ్నంతి సతతం విష్వక్సేనం సమాశ్రయే ॥8

జ్ఞానానందమయం దేవం నిర్మలస్ఫటికాకృతిమ్ । ఆధారం సర్వవిద్యానాం హయగ్రీవముపాస్మహే ॥ 9

అభంగురకలాదాన స్థూలలక్షత్వమీయుషే । తుంగాయ మహాసే తస్మై తురంగాయ ముఖే నమః ॥ 10

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ । ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకికోకిలమ్ ॥11

వాల్మీకేర్మునిసింహస్య కవితావనచారిణః । శృణ్వన్ రామకథానాదం కో న యాతి పరాం గతిమ్ ॥ 12

యః పిబన్ సతతం రామచరితామృతసాగరమ్ । అత్తప్తస్తం మునిం వందే ప్రాచేతసమకల్పషమ్ ॥ 13

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసమ్ । రామాయణమహామాలారత్నం వందే లిలాత్మజమ్ ॥ 14

అంజనానందనం వీరం జానకీశోకనాశనమ్ । కపీశమక్షహంతారం వందే లంకాభయంకరమ్ ॥ 15

అమిషీకృతమార్తాండం గోష్పదీకృతసాగరమ్ । తృణీకృతదశగ్రీవమ్ ఆంజనేయం నమామ్యహమ్ ॥ 16

మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।

వాతాత్మజం వానరయూథముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి॥ 17

ఉల్లంఘ్య సింధోస్సలిలం సలీలం యశ్శోకవహ్నిం జనకాత్మజాయాః।

ఆదాయ తేనైవ దదాహ లంకాం నమామి తం ప్రాంజలిరాంజనేయమ్ ॥ 18

ఆంజనేయమతిపాటలాననం కాంచనాద్రికమనీయవిగ్రహమ్ ।

పారిజాతతరుమూలవాసినం భావయామి పవమాననందనమ్ ॥ 19

యత్ర యత్ర రఘునాథకీర్తనం తత్ర తత్ర కృతమస్తకాంజలిమ్ ।

బాష్పవారిపరిపూర్ణలోచనం మారుతిం నమత రాక్షసాంతకమ్ ॥ 20

వేదవేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే । వేదః ప్రాచేతసాదాసీత్ సాక్షాద్రామాయణాత్మనా ॥ 21

చరితం రఘునాథస్య శతకోటిప్రవిస్తరమ్ । ఏకైకమక్షరం ప్రోక్తం మహాపాతకనాశనమ్ ॥ 22

శృణ్వన్ రామాయణం భక్త్యా యః పాదం పదమేవ వా । స యాతి బ్రహ్మణః స్థానం బ్రహ్మణా పూజ్యతే సదా ॥

వాల్మీకిగిరిసంభూతా రామసాగరగామినీ । పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణమహానదీ ॥ 24

శ్లోకసారసమాకీర్ణం సర్గకల్లోలసంకులమ్ । కాండగ్రాహమహామీనం వందే రామాయణార్ణవమ్ ॥ 25

యః కర్ణాంజలి సంపుటైరహరహస్సుమ్యక్ పిబత్యాదరాత్వాల్మీకేర్వదనారవిందగళితం రామాయణాఖ్యం మధు

జన్మవ్యాధిజరావిపత్తిమరణైరత్యంతసోపద్రవంసంసారం స విహాయ గచ్ఛతి పుమాన్ విష్ణోః పదం శాశ్వతమ్ ॥

తదుపగతసమాససంధియోగం సమమధురోపనతార్థవాక్యబద్ధమ్ ।

రఘువరచరితం మునిప్రణీతం దశశిరసశ్చ వధం నిశామయధ్యమ్ ॥ 27

శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజమప్రమేయం సీతాపతిం రఘుకులాన్వయరత్నదీపమ్ ।

ఆజానుబాహుమరవిందదళాయతాక్షంరామం నిశాచరవినాశకరం నమామి ॥ 28

వైదేహీసహితం సురద్రుమతలే హైమే మహామండపేమధ్యే పుష్పకమాసనే మణిమయే వీరాసనే సుస్థితమ్ ।

అగ్రే వాచయతి ప్రభంజనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరంవ్యాఖ్యాంతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే ఆఖ్యమ్॥

అనుచు ఆచార్యాది స్తుతి చేసి శ్రీరామాయణ పారాయణాంగత్వేన శ్రీరామాయణ గ్రంథపూజామహం కరిష్యే

అనుచు తీర్థమును పశ్యేరములో వదలిన తరువాత శ్రీకోశాన్ని (రామాయణ గ్రంథాన్ని) పూర్వము తెల్పినట్లు

పూజింపవలెను.

పారాయణ సమాప్తిలో పరించవలసిన శ్లోకములు

- ఏవమేతత్ పురావృత్తమ్ ఆఖ్యానం భద్రమస్తు వః । ప్రవ్యాహరత విస్రబ్ధం బలం విష్ణోః ప్రవర్ణతామ్ ॥1
 లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాభవః । యేషామిందివరశ్యామో హృదయే సుప్రతిష్ఠితః ॥ 2
 కాలే వర్షతు వర్షన్యః పృథివీ సస్యశాలినీ । దేశోఽయం క్షోభరహితో బ్రాహ్మణాస్సంతు నిర్భయాః ॥ 3
 కావేరీ వర్ణతాం కాలే కాలే వర్షతు వాసవః । శ్రీరంగనాథో జయతు శ్రీరంగశ్రీశ్చ వర్ణతామ్ ॥ 4
 స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేన మార్గేణ మహీం మహీశాః ।
 గోబ్రాహ్మణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సుమస్తాః సుఖినో భవంతు ॥ 5
 మంగళం కోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాబ్ధయే । చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళమ్ ॥6
 వేదవేదాంతవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే । పుంసాం మోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయ మంగళమ్ ॥ 8
 విశ్వామిత్రాంతరంగాయ మిథిలానగరీపతేః । భాగ్యానాం పరిపాకాయ భవ్యరూపాయ మంగళమ్ ॥ 8
 పితృభక్తాయ సతతం బ్రాతృభిః సహ సీతయా । నందితాఖిలలోకాయ రామభద్రాయ మంగళమ్ ॥ 9
 త్యక్తసాకేతవాసాయ చిత్రకూటవిహారిణే । సేవ్యాయ సర్వయమినాం ధీరోదారాయ మంగళమ్ ॥ 10
 సౌమిత్రిణా చ జానక్యా చాపబాణాసిధారిణే । సంసేవ్యాయ సదా భక్త్యా స్వామినే మమ మంగళమ్ ॥11
 దండకారణ్యవాసాయ ఖండితామరశ్రతవే । గృధ్రరాజాయ భక్తాయ ముక్తిదాయాస్తు మంగళమ్ ॥ 12
 సాదరం శబరీదత్తఫలమూలాభిలాషిణే । సౌలభ్యపరిపూర్ణాయ సత్త్వోద్రిక్తాయ మంగళమ్ ॥ 13
 హనుమత్సమవేతాయ హరీశాభీష్టదాయినే । వాలిప్రమథనాయాస్తు మహాధీరాయ మంగళమ్ ॥ 14
 శ్రీమతే రఘువీరాయ సేతుల్లంఘితసింధవే । జితరాక్షసరాజాయ రణధీరాయ మంగళమ్ ॥ 15
 ఆసాద్య నగరీం దివ్యామభిషిక్తాయ సీతయా । రాజాధిరాజరాజాయ రామభద్రాయ మంగళమ్ ॥ 16
 మంగళాశాసనపఠైః మదాచార్యపురోగమైః । సర్వైశ్చ పూర్వైరాచార్యైః సత్కృతాయాస్తు మంగళమ్ ॥ 17
 తరువాత ఇంతకుముందు పెర్కొన్నట్లు పారాయణమును పూర్తి చేయవలెను

స్మార్త సంప్రదాయము

- శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ । ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥ 1
 అగజానపద్మార్కం గజాననమహర్షిశమ్ । అనేకదం తం భక్తానామ్ ఏకదంతముపాస్మహే ॥ 2
 వాగీశాద్వాస్సుమనసః సర్వార్థానాముపక్రమే । యం నత్వా కృతకృత్యాః స్యుః తం నమామి గజాననమ్ ॥ 3
 శారదా శారదాంభోజవదనా వదనాంబుజే । సర్వదా సర్వదాఽస్మాకం సన్నిధిస్సన్నిధిం క్రియాత్ ॥ 4
 యా కుందేందుతుషారహారధవళా యా శుభ్రవస్త్రావృతాయా వీణావరదండమండితకరా యా శ్వేతపద్మాసనా ।
 యా బ్రహ్మచ్యుతశంకరప్రభృతిభిర్దేవైః సదా పూజితా సా మాం పాతు సరస్వతీ భగవతీ నిశ్శేషజాడ్యాపహా ॥
 దోర్భిర్యుక్తా చతుర్భిస్సృటికమణిమయీమక్షమాలాం దధానా
 హస్తేనైకేన పద్మం సితమపి చ శుకం పుస్తకం చాపరేణ ।
 భాసా కుందేదుశంఖస్ఫటికమణినిభా భాసమానాఽసమానా
 సా మే వాగ్దేవతేయం నివసతు వదనే సర్వదా సుప్రసన్నా ॥ 6
 కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ । ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకికోకిలమ్ ॥7
 వాల్మీకేర్సునిసింహస్య కవితావనచారిణః । శృణ్వన్ రామకథానాదం కో న యాతి పరాం గతిమ్ ॥ 8
 యః పిబన్ సతతం రామచరితామృతసాగరమ్ । అత్యుత్తం మునిం వందే ప్రాచేతసమకల్మషమ్ ॥ 9
 గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసమ్ । రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 10
 అంజనానందనం వీరం జానకీశోకనాశనమ్ । కపీశమక్షహంతారం వందే లంకాభయంకరమ్ ॥ 11
 ఆమిషీకృతమార్తాండం గోష్పదీకృతసాగరమ్ । తృణీకృతదశగ్రీవమాంజనేయం నమామ్యమమ్ ॥ 12
 ఉల్లంఘ్య సింధోస్సలిలం సలీలం యశ్శోకవహ్నిం జనకాత్మజాయాః ।
 ఆదాయ తేనైవ దదాహ లంకాం నమామి తం ప్రాంజలిరాంజనేయమ్ ॥ 13
 ఆంజనేయమతిపాటలాననం కాంచనాద్రికమనీయవిగ్రహమ్ ।

- పారిజాతతరుమూలవాసినం భావయామి పవమాననందనమ్ ॥ 14
- యత్ర యత్ర రఘునాథకీర్తనం తత్ర తత్ర కృతమస్తకాంజలిమ్ ।
బాష్పవారిపరిపూర్ణలోచనం మారుతిం నమత రాక్షసాంతకమ్ ॥ 15
- మనోజవం మరుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూథముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి ॥ 16
- వాల్మీకిస్మృతిమందరేణ మథితస్సీతారమాసంభవః
సుగ్రీవామరభూరుహోఽంగదగజః సౌమిత్రచంద్రోదయః ।
వాతోత్పన్నమణిర్విభీషణసుధః పౌలస్త్యహాలహలః
శ్రీ రామాయణదుగ్ధసింధురమలో భూయాత్స నశ్రేయసే ॥ 17
- యఃకర్ణాంజలిసంపుటైరహరహః సమ్యక్పిబత్వాదరాత్
వాల్మీకేర్వదనారవిందగళితం రామాయణాఖ్యం మధు ।
జన్మవ్యాధిజరావిపత్తిమరణైరత్యంతసోపద్రవం
సంసారం స విహాయ గచ్ఛతి పుమాన్విష్ణోః పదం శాశ్వతమ్ ॥ 18
- తదుపగతసమాససంధియోగం సమమధురోపనతార్థవాక్యబద్ధమ్ ।
రఘువరచరితం మునిప్రణీతం దశశిరసశ్చ వధం నిశామయధ్యమ్ ॥ 19
- వాల్మీకిగిరిసంభూతా రామసాగరగామినీ । పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణమహానదీ ॥ 20
- శ్లోకసారసమాకీర్ణం సర్గకల్లోలసంకులమ్ । కాండగ్రాహమహామీనం వందే రామాయణార్ణవమ్ ॥ 21
- వేద వేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే । వేదః ప్రాచేతసాదాసీత్ సాక్షాద్రామాయణాత్మనా ॥ 22
- వైదేహీసహితం సురద్రుమతలే హైమేమహామండపే
మధ్యే పుష్పకమాసనే మణిమయే వీరాసనే సుస్థితమ్ ।
అగ్రే వాచయతి ప్రభంజనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం
వ్యాఖ్యాంతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ॥ 23
- వామే భూమిసుతా పురశ్చ హనుమాన్ పశ్చాత్పుమిత్రాసుతః
శత్రుఘ్నో భరతశ్చ పార్శ్వదలయోర్వాయ్వాదికోణేషు చ ।
సుగ్రీవశ్చ విభీషణశ్చ యువరాట్ తారాసుతో జాంబవాన్
మధ్యే నీలసరోజకోమలరుచిం రామం భజే శ్యామలమ్ ॥ 24
- మాతా రామో మత్పితా రామభద్రో భ్రాతా రామో మత్పితౄ రాఘవేశః ।
సర్వస్వం మే రామచంద్రో దయాళుః నాన్యం దైవం నైవ జానే న జానే ॥ 25
- సాకేతే శరదిందుకుందధవళే సాధే మహామండపే పర్యస్తాగరుధూపదీపలలితే కర్పూరదీపాఙ్ఘులే ।
సుగ్రీవాంగదజాంబవత్పరివృతం సౌమిత్రీణా సేవితంలీలామానుషవిగ్రహం రఘువరం రామం భజే శ్యామలమ్
నమోఽస్తు రామాయ సలక్ష్మణాయ దేవ్యై చ తస్యై జనకాత్మజాయై ।
నమోఽస్తు రుద్రేంద్రయమానిలేభ్యో నమోఽస్తు చంద్రార్కమరుద్గణేభ్యః ॥ 27

పారాయణసమాప్తిలో పఠించవలసిన శ్లోకములు

- స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేన మార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాః సుఖినో భవంతు ॥ 1
- కాలే వర్షతు వర్షన్యః పృథివీ సస్యశాలినీ । దేశోఽయం క్షోభరహితో బ్రాహ్మణాస్సంతు నిర్భయాః ॥ 2
- అపుత్రాః పుత్రీణస్సంతు పుత్రీణస్సంతు పౌత్రీణః । అధనాస్సధనాః సంతు జీవంతు శరదాం శతమ్ ॥ 3
- చరితం రఘునాథస్య శతకోటిప్రవిస్తరమ్ । ఏకైకమక్షరం ప్రోక్తం మహాపాతకనాశనమ్ ॥ 4
- శృణ్వన్ రామాయణం భక్త్యా యః పాదం పదమేవ వా । స యాతి బ్రహ్మణః స్థానం బ్రహ్మణా పూజ్యతే సదా ॥
రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే । రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥6

మంగళం కోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాబ్జయే । చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళమ్ ॥ 7
 యన్మంగళం సహస్రాక్షే సర్వదేవనమ్కృతే । వృత్రనాశే సమభవత్ తత్తే భవతు మంగళమ్ । 8
 యన్మంగళం సుపర్ణస్య వినతాఽకల్పయత్ పురా । అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మంగళమ్ ॥ 9
 అమృతోత్పాదనే దైత్యాన్ ఘ్నతో వజ్రధరస్య యత్ । అదితిర్మంగళం ప్రాదాత్ తత్తే భవతు మంగళమ్ ॥10
 త్రీన్ విక్రమాన్ ప్రక్రమతో విష్ణోరమితతేజసః । యదాసీన్మంగళం రామ తత్తే భవతు మంగళమ్ ॥ 11
 ఋతవస్సాగరా ద్వీపాః వేదా లోకా దిశశ్చ తే । మంగళాని మహాబాహో దిశంతు తవ సర్వదా ॥ 12
 ఆత్మా త్వం క్షితిజా మతిః పరిజనాః ప్రాణాశ్శరీరం గృహంపూజా తే విషయోపభోగరచనా నిద్రా సమాధిస్థితిః ।
 సంచారః పదయోః ప్రదక్షిణవిధిః స్తోత్రాణి సర్వా గిరోయద్యత్కర్మ కరోమి తత్తదఖిలం రామాస్తు తే పూజనమ్ ॥13

శ్రీ గాయత్రీరామాయణమ్

తపస్సాధ్యాయనిరతం తపస్వీ వాగ్విదాం వరమ్ । నారదం పరిపవ్రచ్ఛ వాల్మీకిర్మునిపుంగవమ్ ॥ 1
 స హత్వా రాక్షసాన్సర్వాన్ యజ్ఞఘ్నాన్ రఘునందనః ।ఋషిభిః పూజితః సమ్యక్ యథేంద్రో విజయీ పురా ॥
 విశ్వామిత్రస్స ధర్మాత్మా శ్రుత్వా జనకభాషితమ్ । వత్స రామ ధనుః పశ్య ఇతి రాఘవమబ్రవీత్ ॥ 3
 తుష్టావాస్య తదా వంశం ప్రవిశ్య స విశాంపతేః । శయనీయం నరేంద్రస్య తదాసాద్య వ్యతిష్ఠత ॥ 4
 వనవాసం హి సంఖ్యాయ వాసాంస్యాభరణాని చ । భర్తారమనుగచ్ఛంత్యై సీతాయై శ్వశురో దదౌ ॥ 5
 రాజా సత్యం చ ధర్మశ్చ రాజా కులవతాం కులమ్ । రాజా మాతా పితా చైవ రాజా హితకరో నృణామ్ ॥ 6
 నిరీక్ష్య స ముహూర్తం తు దదర్శ భరతో గురుమ్ । ఉటజే రామమాసీనం జటావల్కలధారిణమ్ ॥ 7
 యది బుద్ధిః కృతా ద్రష్టుమ్ అగస్త్యం తం మహామునిమ్ ।అద్వైవ గమనే బుద్ధిం రోచయస్వ మహాయశః ॥
 భరతస్యార్యపుత్రస్య శ్వశ్రూణాం మమ చ ప్రభో । మృగరూపమిదం వ్యక్తం విస్మయం జనయిష్యతి । 9
 గచ్ఛ శీఘ్రమితో రామ సుగ్రీవం తం మహాబలమ్ ।వయస్యం తం కురు క్షిప్రమ్ ఇతో గత్వాఽద్య రాఘవ ॥
 దేశకాలౌ ప్రతీక్షస్వ క్షమమాణః ప్రియాప్రియే । సుఖదుఃఖసహః కాలే సుగ్రీవవశగో భవ ॥ 11
 వంద్యాస్తే తు తపస్విధ్ధాః తపసా వీతకల్మషాః । ప్రష్టవ్యాస్తేఽపి సీతాయాః ప్రవృత్తిం వినయాన్విత్తైః ॥ 12
 స విజిత్య పురీం శ్రేష్ఠాం లంకాం తాం కామరూపిణీమ్ ।విక్రమేణ మహాతేజాః హనుమాన్ మారుతాత్మజః ॥
 ధన్యా దేవాస్సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః । మమ పశ్యంతి యే నాథం రామం రాజీవలోచనమ్ ॥ 14
 మంగళాభిముఖీ తస్య సా తదాఽఽసీన్మహాకపేః । ఉపతస్థే విశాలాక్షీ ప్రయతా హవ్యవాహనమ్ ॥ 15
 హితం మహార్థం మృదుహేతుసంహితం వ్యతీతకాలాయతి సంప్రతి క్షమమ్ ।
 నిశమ్య తద్వాక్యముపస్థితజ్వరః ప్రసంగవానుత్తరమేతదబ్రవీత్ ॥ 16
 ధర్మాత్మా రక్షసాం శ్రేష్ఠః సంప్రాప్తైః సంప్రసాదైః ।లంకైశ్వర్యం ధ్రువం శ్రీమాన్ అయం ప్రాప్నోత్యకంటకమ్ ॥
 యో వజ్రపాతాశనిసన్నిపాతాత్ న చుక్షుభే వాఽపి చచాల రాజా ।
 స రామబాణాభిహతో భృశార్తః చచాల చాపం చ ముమోచ వీరః ॥ 18
 యస్య విక్రమమాసాద్య రాక్షసా నిధనం గతాః । తం మన్యే రాఘవం వీరం నారాయణమనామయమ్ ॥
 న తే దదృశిరే రామం దహంతమరివాహినీమ్ । మోహితాః పరమాస్త్రైః గాంధర్వైః మహాత్మనా ॥ 20
 ప్రణమ్య దేవతాభ్యశ్చ బ్రాహ్మణేభ్యశ్చ మైథిలీ । బద్ధాంజలిపుటా చేదమ్ ఉవాచాగ్నిసమీపతః ॥ 21
 చలనాత్పర్వతేంద్రస్య గణా దేవాశ్చ కంపితాః । చచాల పార్వతీ చాపి తదాశ్శిష్టా మహేశ్వరమ్ ॥ 22
 దారాః పుత్రాః పురం రాష్ట్రం భోగాచ్ఛాదనభాజనమ్ । సర్వమేవావిభక్తం నో భవిష్యతి హరీశ్వర ॥ 23
 యామేవ రాత్రిం శత్రుఘ్నః పర్ణశాలాం సమావిశత్ । తామేవ రాత్రిం సీతాఽపి ప్రసూతా దారకధ్వయమ్ ॥
 ఇదం రామాయణం కృత్స్నం గాయత్రీబీజసంయుతమ్ ॥త్రిసంధ్యం యః పఠేన్నిత్యం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే॥
 యావదావర్తతే చక్రం యావతీ చ వసుంధరా । తావద్వర్షసహస్రాణి స్వామిత్యమవధారయ ॥ 26
 మంగళం కోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాత్మనే । చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళమ్ ॥ 27

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము

బాల కాండ

ప్రతిసర్గ విషయానుక్రమణిక

సర్గ:	విషయ:	పృష్టమ్	సర్గ:	విషయ:	పృష్టమ్
1.	నారదోక్తం సంక్షిప్తరామాయణమ్	1	41.	సగరయజ్ఞపరిసమాప్తిః	111
2.	బ్రహ్మణ ఆగమనమ్	9	42.	భగీరథయత్నః 1	13
3.	సంక్షిప్తా రామకథా	13	43.	గంగావతరణమ్	116
4.	రామాయణగానమ్	15	44.	సగరపుత్రాణాం స్వర్గప్రాప్తిః	119
5.	అయోధ్యావర్ణనమ్	19	45.	విశాలాగమనమ్	121
6.	రాజానుశాసనమ్	21	46.	దితికథా	125
7.	మంత్రిగుణగౌరవమ్	24	47.	మరుదుత్పత్తిః	127
8.	అశ్వమేధసన్మాహః	26	48.	అహల్యాచరితమ్	129
9.	రాజా-సూత సంవాదః	28	49.	అహల్యాశాపవిమోచనమ్	132
10.	ఋష్యశృంగకథా	30	50.	మిథిలాగమనమ్	134
11.	ఋష్యశృంగాగమనమ్	33	51.	విశ్వామిత్రవంశవర్ణనమ్	136
12.	అశ్వమేధారంభః	35	52.	వసిష్ఠవిశ్వామిత్రయోః సంవాదః	139
13.	యజ్ఞశాలాప్రవేశః	37	53.	శబలాయాచనా	141
14.	అశ్వమేధయజనమ్	40	54.	శబలాపహరణమ్	143
15.	పుత్రకామేష్టి-రావణవధయోజనా	45	55.	విశ్రామిత్రేణాస్త్రమోక్షణమ్	145
16.	పాయసప్రదానమ్	48	56.	వసిష్ఠవిశ్వామిత్రసంఘర్షః	148
17.	ఋక్షవానరోత్పత్తిః	51	57.	త్రిశంకోర్యాజనప్రార్థనా	150
18.	రామజన్మ	54	58.	త్రిశంకుశాపః	152
19.	విశ్వామిత్రకృత రామయాచనా	59	59.	వసిష్ఠపుత్రాణాం శాపప్రాప్తిః	154
20.	దశరథవిజ్ఞాపనా	61	60.	త్రిశంకోః స్వర్గప్రాప్తిః	156
21.	వసిష్ఠవచనాత్ రామప్రేషణమ్	64	61.	శునఃశేఫకథా	159
22.	రామలక్ష్మణయోర్నిష్కమణమ్	66	62.	అంబరీషయజ్ఞః	161
23.	బలాతిబలాప్రాప్తిః	68	63.	విశ్వామిత్రతపోభంగః	163
24.	కామాశ్రమదర్శనమ్	70	64.	రంభాయాః శాపప్రాప్తిః	166
25.	తాటకావధప్రేరణా	72	65.	విశ్వామిత్రస్య బ్రహ్మర్షితప్రప్రాప్తిః	168
26.	తాటకావధః	74	66.	శివధనుర్ధర్మనమ్	171
27.	రామాయాస్త్రప్రదానమ్	78	67.	శివధనుర్భంగః	173
28.	అస్త్రసంహారోపదేశః	80	68.	దశరథాగమనమ్	176
29.	సిద్ధాశ్రమగమనమ్	82	69.	జనకదశరథసంవాదః	178
30.	యజ్ఞసంరక్షణమ్	85	70.	దశరథవంశవర్ణనమ్	179
31.	మిథిలాప్రస్థానమ్	87	71.	జనకకులవృత్తాంతః	183
32.	కౌశికవంశకథా	89	72.	కన్యాదానం గోదానం చ	185
33.	కుశనాభకన్యోద్వాహః	92	73.	సీతారామ వివాహః	188
34.	విశ్వామిత్రవంశవర్ణనమ్	94	74.	పరశురామాగమనమ్	191
35.	గంగోత్పత్తివర్ణనమ్	96	75.	పరశురామేణ శివధనుర్వృత్తాంతకథనమ్	194
36.	ఉమామాహాత్మ్యమ్	98	76.	జామదగ్న్యపరాజయః	196
37.	స్కందోత్పత్తిః	101	77.	దశరథాదీనామయోధ్యాగమనమ్	198
38.	సగరోపాఖ్యానమ్	104			
39.	సగరాశ్వమేధః	106			
40.	సగరపుత్రవినాశః	108			

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణమ్

అయోధ్యా కాండః

ప్రతిసర్గ విషయసూచికా

సర్గః	విషయః	పృష్ఠమ్	సర్గః	విషయః	పృష్ఠమ్
1.	రామగుణవర్ణనమ్	1	33.	పితుర్దర్శనార్థం గమనమ్	121
2.	రామాభిషేకచర్చా	5	34.	దశరథమూర్ఖా	124
3.	అభిషేకసంభారసంగ్రహణమ్	10	35.	సుమంత్రకృతం కైకేయీగర్హణమ్	129
4.	రామాయ దశరథస్యోపదేశః	14	36.	సిద్ధార్థస్య కైకేయ్యుపదేశః	132
5.	వసిష్ఠకృతవ్రతాదేశః	18	37.	చీరపరిధానమ్	137
6.	అభిషేకార్థం జనోల్లాసః	20	38.	రామేణ దశరథప్రార్థనా	138
7.	మంథరామంత్రణమ్	23	39.	వనప్రస్థానమ్ 140	
8.	మంథరాదుర్బోధః	26	40.	జనాక్రోశః	143
9.	కైకేయ్యాః క్రోధాగారప్రవేశః	29	41.	ప్రజాశోకవర్ణనమ్	148
10.	దశరథప్రార్థనా	35	42.	దశరథవిలాపః	150
11.	కైకేయ్యాః పరయాచనా	39	43.	కౌసల్యాక్రోశః	153
12.	కైకేయ్యుపాలంభః	41	44.	కౌసల్యాసాంత్యనమ్	154
13.	దశరథస్య వైక్లబ్యమ్	51	45.	తమసాతీరగమనమ్	157
14.	రామానయనాయ సుమంత్రప్రేషణమ్	53	46.	పౌరాన్ విహాయ రామాదీనాం గమనమ్	160
15.	సుమంత్రస్య రామగృహగమనమ్	59	47.	పౌరాణాం ప్రత్యాగమనమ్	163
16.	రామప్రస్థానమ్	63	48.	శోకమగ్నా అయోధ్యా	164
17.	రామాగమనమ్	68	49.	గోమత్యాదిసదీతరణమ్	168
18.	రామేణ దశరథసాంత్యనమ్	70	50.	గంగాతీరే గుహసమాగమః	169
19.	వనవాసప్రతిజ్ఞా	73	51.	గుహలక్ష్మణసంవాదః	174
20.	కౌసల్యావిలాపః	77	52.	గంగాతరణం సుమంత్రవిసర్జనం చ	176
21.	లక్ష్మణస్య వీర్యోక్తిః	81	53.	రామలక్ష్మణసంవాదః	185
22.	దైవప్రభావః	87	54.	భరద్వాజాశ్రమగమనమ్	188
23.	లక్ష్మణసాంత్యనమ్	89	55.	యమునాతరణమ్	191
24.	రామస్య కౌసల్యోపదేశః	93	56.	చిత్రకూటదర్శనమ్	194
25.	కౌసల్యాశీర్వచనమ్	96	57.	సుమంత్రస్యాయోధ్యాగమనమ్	198
26.	సీతారామసంవాదః	100	58.	రామసందేశనివేదనమ్	201
27.	సీతాయాః వనగమననిశ్చయః	103	59.	దశరథవిలాపః	204
28.	వనవాసదుఃఖవర్ణనమ్	105	60.	సుమంత్రకృతకౌసల్యాసాంత్యనమ్	207
29.	సీతావనగమనవిజ్ఞప్తిః	108	61.	కౌసల్యాకృతా దశరథనిందా	209
30.	వనగమనానుజ్ఞా	110	62.	కౌసల్యాకృతం దశరథసాంత్యనమ్	212
31.	లక్ష్మణానుగమనప్రార్థనా	114	63.	దశరథేన పూర్వకృత బాలవధ కథనమ్	214
32.	లక్ష్మణాయానుమతిః	117	64.	దశరథమృతిః 219	

సర్గః	విషయః	పుష్పమ్	సర్గః	విషయః	పుష్పమ్
65.	అంతఃపురశోకః	225	99.	శ్రీరామదర్శనమ్	321
66.	రాజశరీరస్య తైలకటాహనిక్షేపః	228	100.	రామస్య కుశలప్రశ్నః	324
67.	అరాజకదేశవర్ణనమ్	230	101.	దశరథనిర్యాణకథనమ్	331
68.	భరతాయ దూతప్రేషణమ్	234	102.	నివాపాంజలిదానమ్	332
69.	భరతేన దుస్స్వప్నదర్శనమ్	236	103.	రామాదీనాం శోకః	336
70.	భరతస్య నిస్క్రమణమ్	238	104.	రామకౌసల్యాదీనాం సంభాషణమ్	339
71.	అయోధ్యాగమనమ్	240	105.	రామం ప్రతి భరతస్య ప్రార్థనా	341
72.	భరతవిలాపః	244	106.	రాజ్యస్వీకారార్థం పునర్యాచనా	345
73.	కైకేయానిర్భర్తృనమ్	249	107.	రామస్య పిత్రాజ్ఞాపాలనకథనమ్	348
74.	కైకేయాగర్హణమ్	252	108.	జాబాలేః రాజనీతిః	349
75.	భరతకౌసల్యాసంవాదః	255	109.	జాబాలిమతనిరాకరణమ్	351
76.	దశరథస్య ఔర్ధ్వదేహికమ్	261	110.	వసిష్ఠసూచనమ్	354
77.	భరతశత్రుఘ్నవిలాపః	263	111.	రామభరతసంవాదః	357
78.	మంథరాశాసనమ్	265	112.	పాదుకాప్రదానమ్	360
79.	భరతం ప్రతి మంత్రిమంత్రణా	267	113.	భరతస్య ప్రతినివర్తమ్	363
80.	మార్గనిర్మాణమ్	269	114.	అయోధ్యాప్రవేశః	365
81.	రాజసభాగమనమ్	271	115.	నందిగ్రామనివాసః	368
82.	రామానయనాయ భరతప్రస్థానమ్	272	116.	చిత్రకూటే ఋషిరామసంవాదః	370
83.	శృంగిబేరపురే భరతావాసః	275	117.	అత్రాశ్రమగమనమ్	373
84.	గుహభరతసంవాదః	277	118.	అనసూయయా ఆభరణదానమ్	375
85.	గుహకృతం మార్గదర్శనమ్	279	119.	రామస్య దండకారణ్యప్రవేశః	380
86.	గుహేన రామవృత్తాంతకథనమ్	281			
87.	రామచరితప్రస్తావః	283			
88.	భరతప్రతిజ్ఞా	285			
89.	భరతాదీనాం ప్రయాగవనగమనమ్	288			
90.	భరద్వాజదర్శనమ్	290			
91.	భరద్వాజకృతమాతిథ్యమ్	292			
92.	భరతప్రస్థానమ్	299			
93.	రామాశ్రమదర్శనమ్	302			
94.	చిత్రకూటే రామసీతాసంవాదః	304			
95.	మందాకినీసౌందర్యమ్	307			
	అధిక పాఠః	308			
96.	భరతం ప్రతి లక్ష్మణవికల్పః	314			
97.	లక్ష్మణపరిసాంత్యనమ్	316			
98.	రామాశ్రమగమనమ్	319			

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణమ్
అరణ్యకాండః

సర్గః విషయః	పృష్ఠమ్	సర్గః విషయః	పృష్ఠమ్
1. ఋషీణామభయప్రార్థనమ్		40. రావణకృతం మారీచనిర్భర్తృనమ్	
2. విరాధేన సీతాపహరణమ్		41. మారీచోపదేశః	
3. రామవిరాధయుద్ధమ్		42. సువర్ణమృగరూపధారణమ్	
4. విరాధవధః		43. స్వర్ణమృగగ్రహణార్థం రామగమనమ్	
5. శరభంగస్య అగ్నిప్రవేశః		44. మారీచవధః	
6. రామస్య రక్షోపధప్రతిజ్ఞా		45. సీతాదుర్వచనాత్ లక్ష్మణనిర్గమనమ్	
7. రామ-సుతీక్ష్ణసంవాదః		46. తపస్విరూపేణ రావణాగమనమ్	
8. దండకావననిష్క్రమణమ్		47. రావణేన స్వైశ్వర్యకథనమ్	
9. సీతయా ఆయుధన్యాసప్రార్థనా		48. రావణేన సీతానిర్భర్తృనమ్	
10. రామేణ క్షాత్రధర్మనిరూపణమ్		49. సీతాపహరణమ్	
11. అగస్త్య-మాహాత్మ్యమ్		50. జటాయుకృతరావణ నిరోధః	
12. అగస్త్యదర్శనమ్		51. జటాయురావణయుద్ధమ్	
13. అగస్త్యరామసంవాదః		52. సీతావిలాపః	
14. జటాయుషో వృత్తాంతః		53. రావణనిందా	
15. పంచవట్యాం పర్ణశాలానిర్మాణమ్		54. భూషణప్రక్షేపణం లంకాప్రవేశనం చ	
16. హేమంతర్తువర్ణనమ్		55. సీతాం ప్రతి రావణదర్శిక్తిః	
17. శూర్పణఖాగమనమ్		56. సీతయా రామపరాక్రమ వర్ణనమ్	
18. శూర్పణఖాశాసనమ్		57. రామేణ దుర్నిమిత్తదర్శనమ్	
19. ఖరాయ అంగవైరూప్యకథనమ్		58. రామశోకః	
20. చతుర్దశరాక్షససంహారః		59. లక్ష్మణనిందా	
21. ఖరాంతికే శూర్పణఖాశోకః		60. రామలక్ష్మణయోః పర్ణశాలాగమనమ్	
22. ఖరస్య యుద్ధసిద్ధతా		61. సీతాన్వేషణమ్	
23. ఖరేణ ఉత్పాతదర్శనమ్		62. రామవిలాపః	
24. రామస్య యుద్ధోద్యోగః		63. లక్ష్మణేన రామసాంత్వనమ్	
25. రామేణ ఖరసైన్యసంహారః		64. రామసంతాపః	
26. దూషణవధః		65. లక్ష్మణక్రోధోపశమనమ్	193
27. త్రిశిరోవధః		66. రామసమాశ్వాసనమ్	195
28. రామఖరయుద్ధమ్		67. జటాయునా సీతా వృత్తాంత కథనమ్	196
29. ఖరనిర్భర్తృనమ్		68. రామజటాయుసంవాదః	199
30. ఖరస్య వధః		69. అయోముఖ్యాః కర్ణాదిచ్ఛేదః	203
31. రావణమారీచసంవాదః.		70. కబంధేన సహ యుద్ధమ్	207
2 శూర్పణఖాకృతారావణబలస్తుతిః		71. కబంధేన స్వవృత్తాంతకథనమ్	209
33. రావణనిర్భర్తృనా		72. సీతాప్రాప్త్యపాయకథనమ్	212
34. సీతాపరణే రావణోత్తేజనమ్		73. సుగ్రీవస్థానమార్గదర్శనమ్	214
35. మారీచం ప్రతి పునః రావణాగమనమ్		74. శబరీస్వర్గతిః	218
36. సాహాయ్యార్థం రావణప్రార్థనా		75. రామలక్ష్మణయోః పంపాదర్శనమ్	221
37. మారీచకృతః రావణబోధః			
38. రామగుణవర్ణనమ్			
39. సాహాయ్యకరణ నిరాకరణమ్			

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణమ్

బాలకాండ:

అథ ప్రథమః సర్గః (1) నారదోక్తం సంక్షిప్తరామాయణమ్

- తపస్స్వాధ్యాయనిరతం తపస్వీ వాగ్విదాం వరమ్ | నారదం పరిపవ్రచ్చ వాల్మీకిర్మునిపుంగవమ్ || 1
- కోఽన్వస్మిన్ సాంప్రతం లోకే గుణవాన్ కశ్చ వీర్యవాన్ | ధర్మజ్ఞశ్చ కృతజ్ఞశ్చ సత్యవాక్యో దృఢవ్రతః || 2
- చారిత్రేణ చ కో యుక్తః సర్వభూతేషు కో హితః | విద్వాన్ కః కస్సమర్థశ్చ కశ్చైకప్రియదర్శనః || 3
- ఆత్మవాన్ కో జితక్రోధో ద్యుతిమాన్ కోఽనసూయకః | కస్య బిభ్యతి దేవాశ్చ జాతరోషస్య సంయుగే || 4
- ఏతదిచ్ఛామ్యహం శ్రోతుం పరంకౌతూహలం హి మే | మహర్షే త్వం సమర్థోఽసి జ్ఞాతుమేవంవిధం నరమ్ ||
- శ్రుత్వా చైతత్ త్రిలోకజ్ఞో వాల్మీకేర్నారదో వచః | శ్రూయతామితి చామంత్ర్య ప్రహృష్టో వాక్యమబ్రవీత్ || 6
- బహవో దుర్లభాశ్చైవ యే త్వయా కీర్తితా గుణాః | మునే వక్ష్యామ్యహం బుద్ధ్యా తైర్ముక్తః శ్రూయతాం నరః ||
- ఇక్ష్యాకువంశప్రభవో రామో నామ జనైః శ్రుతః | నియతాత్మా మహావీర్యో ద్యుతిమాన్ ధృతిమాన్ వశీ || 8
- బుద్ధిమాన్ నీతిమాన్ వాగ్మీ శ్రీమాన్ శత్రునిబర్హణః | విపులాంసో మహాబాహుః కంబుగ్రీవో మహాహనుః || 9
- మహోరస్కో మహేష్వాసో గూఢజత్రురరిందమః | ఆజానుబాహుస్సుశిరాః సులలాటః సువిక్రమః || 10
- సమః సమవిభక్తాంగః స్థిగ్ధవర్ణః ప్రతాపవాన్ | పీనవక్షా విశాలాక్షో లక్ష్మీవాన్ శుభలక్షణః || 11
- ధర్మజ్ఞః సత్యసంధశ్చ ప్రజానాం చ హితే రతః | యశస్వీ జ్ఞానసంపన్నః శుచిర్వశ్యః సమాధిమాన్ || 12
- ప్రజాపతినమః శ్రీమాన్ ధాతా రిపునిహూదనః | రక్షితా జీవలోకస్య ధర్మస్య పరిరక్షితా || 13
- రక్షితా స్వస్య ధర్మస్య స్వజనస్య చ రక్షితా | వేదవేదాంగతత్త్వజ్ఞో ధనుర్వేదే చ నిష్ఠితః || 14
- సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞః స్మృతిమాన్ ప్రతిభానవాన్ | సర్వలోకప్రియః సాధుః అదీనాత్మా విచక్షణః || 15
- సర్వదాభిగతస్పద్భిః సముద్ర ఇవ సింధుభిః | ఆర్యః సర్వసమశ్చైవ సదైకప్రియదర్శనః || 16
- స చ సర్వగుణోపేతః కౌసల్యానందవర్ధనః | సముద్ర ఇవ గాంభీర్యే ధైర్యేణ హిమవానివ || 17
- విష్ణునా సదృశో వీర్యే సోమవత్ ప్రియదర్శనః | కాలాగ్నిసదృశః క్రోధే క్షమయా పృథివీసమః || 18
- ధనదేన సమస్తాగే సత్యే ధర్మ ఇవాపరః | తమేవంగుణసంపన్నం రామం సత్యపరాక్రమమ్ || 19
- జ్యేష్ఠం శ్రేష్ఠగుణైర్ముక్తం ప్రియం దశరథః సుతమ్ | ప్రకృతీనాం హితైర్ముక్తం ప్రకృతిప్రియకామ్యయా || 20
- యౌవరాజ్యేన సంయోక్తుమ్ ఐచ్ఛత్ ప్రీత్యా మహీపతిః | తస్యాభిషేకసంభారాన్ దృష్ట్వా భార్యాఽథ కైకయా ||
- పూర్వం దత్తవరా దేవీ వరమేనమయాచత | వివాసనం చ రామస్య భరతస్యాభిషేచనమ్ || 22
- స సత్యవచనాద్రాజా ధర్మపాశేన సంయతః | వివాసయామాస సుతం రామం దశరథః ప్రియమ్ || 23
- స జగామ వనం వీరః ప్రతిజ్ఞామనుపాలయన్ | పితుర్వచననిర్దేశాత్ కైకేయాః ప్రియకారణాత్ || 24
- తం వ్రజంతం ప్రియో భ్రాతా లక్ష్మణోఽనుజగామ హ | స్నేహోద్వినయసంపన్నః సుమిత్రానందవర్ధనః ||
- భ్రాతరం దయితో భ్రాతుః సౌభ్రాత్రమనుదర్శయన్ | రామస్య దయితా భార్యా నిత్యం ప్రాణసమా హితా ||
- జనకస్య కులే జాతా దేవమాయేవ నిర్మితా | సర్వలక్షణసంపన్నా నారీణాముత్తమా వధూః || 27
- సీతాఽప్యనుగతా రామం శశినం రోహిణీ యథా | పౌరైరనుగతో దూరం పిత్రా దశరథేన చ || 28
- శృంగిబేరపురే సూతం గంగాకూలే వ్యసర్జయత్ | గుహమాసాద్య ధర్మాత్మా నిషాదాధిపతిం ప్రియమ్ || 29
- గుహేన సహితో రామో లక్ష్మణేన చ సీతయా | తే వనేన వనం గత్వా నదీస్తీర్ష్యా బహూదకాః || 30
- చిత్రకూటమనుప్రాప్య భరద్వాజస్య శాసనాత్ | రమ్యమావసథం కృత్వా రమమాణా వనే త్రయః || 31

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణమ్

- దేవగంధర్వసంకాశాః తత్ర తే న్యవసన్ సుఖమ్ । చిత్రకూటం గతే రామే పుత్రశోకాతురస్తథా ॥ 32
- రాజా దశరథః స్వర్గం జగామ విలపన్ సుతమ్ । మృతే తు తస్మిన్ భరతో వసిష్ఠప్రముఖైర్ద్విజైః ॥ 33
- నియుజ్యమానో రాజ్యాయ నైచ్చద్రాజ్యం మహాబలః । స జగామ వనం వీరో రామపాదప్రసాదకః ॥ 34
- గత్వా తు సుమహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమమ్ । అయాచత్ భ్రాతరం రామమ్ ఆర్యభావపురస్కృతః ॥
- త్వమేవ రాజా ధర్మజ్ఞః ఇతి రామం వచోఽబ్రవీత్ । రామోఽపి పరమోదారః సుముఖః సుమహాయశాః ॥
- స చైచ్చత్ పితురాదేశాత్ రాజ్యం రామో మహాబలః । పాదుకే చాస్య రాజ్యాయ న్యాసం దత్త్వా పునః పునః ॥
- నివర్తయామాస తతో భరతం భరతాగ్రజః । స కామమనవాప్యైవ రామపాదాపుపస్పృశన్ ॥ 38
- నందిగ్రామేఽకరోద్రాజ్యం రామాగమనకాంక్షయా । గతే తు భరతే శ్రీమాన్ సత్యసంధో జితేంద్రియః ॥ 39
- రామస్తు పునరాలక్ష్మ నాగరస్య జనస్య చ । తత్రాగమనమేకాగ్రో దండకాన్ ప్రవివేశ హ ॥ 40
- ప్రవిశ్య తు మహారణ్యం రామో రాజీవలోచనః । విరాధం రాక్షసం హత్వా శరభంగం దదర్శ హ ॥ 41
- సుతీక్ష్ణం చాప్యగస్త్యం చ అగస్త్యభ్రాతరం తథా । అగస్త్యవచనాచ్చైవ జగ్రాహైంద్రం శరాసనమ్ ॥ 42
- ఖడ్గం చ పరమప్రీతః తూణీ చాక్షయసాయకౌ । వసతస్తస్య రామస్య వనే వనచరైస్సహ ॥ 43
- ఋషయోఽభ్యాగమన్ సర్వే వధాయాసురరక్షసామ్ । స తేషాం ప్రతిశుశ్రావ రాక్షసానాం తథా వనే ॥ 44
- ప్రతిజ్ఞాతశ్చ రామేణ వధస్సంయతి రక్షసామ్ । ఋషీణామగ్నికల్పానాం దండకారణ్యవాసినామ్ ॥ 45
- తేన తత్రైవ వసతా జనస్థాననివాసినీ । విరూపితా శూర్పణఖా రాక్షసీ కామరూపిణీ ॥ 46
- తతశ్శూర్పణఖావాక్యాత్ ఉద్యుక్తాన్ సర్వరాక్షసాన్ । ఖరం త్రిశిరసం చైవ దూషణం చైవ రాక్షసమ్ ॥ 47
- నిజఘాన రణే రామః తేషాం చైవ పదాసుగాన్ । వనే తస్మిన్ నివసతా జనస్థాననివాసినామ్ ॥ 48
- రక్షసాం నిహతాన్యాసన్ సహస్రాణి చతుర్దశ । తతో జ్ఞాతివధం శ్రుత్వా రావణః క్రోధమూర్ఛితః ॥ 49
- సహాయం వరయామాస మారీచం నామ రాక్షసమ్ । వార్యమాణః సుబహుశో మారీచేన స రావణః ॥ 50
- స విరోధో బలవతా క్షమో రావణ తేన తే । అనాదృత్య తు తద్వాక్యం రావణః కాలచోదితః ॥ 51
- జగామ సహమారీచః తస్యాశ్రమపదం తదా । తేన మాయావినా దూరమ్ అపవాహ్య నృపాత్మజౌ ॥ 52
- జహార భార్యాం రామస్య గృధ్రం హత్వా జటాయుషమ్ । గృధ్రం చ నిహతం దృష్ట్వా హృతాం శ్రుత్వా చ మైథిలీమ్ ॥
- రాఘవశ్శోకసంతప్తో విలలాపాకులేంద్రియః । తతస్సేనైవ శోకేన గృధ్రం దగ్ధ్వా జటాయుషమ్ ॥ 54
- మార్గమాణో వనే సీతాం రాక్షసం సందదర్శ హ । కబంధం నామ రూపేణ వికృతం ఘోరదర్శనమ్ ॥ 55
- తం నిహత్య మహాబాహుః దదాహ స్వర్ణతశ్చ సః । స చాస్య కథాయామాస శబరీం ధర్మచారిణీమ్ ॥ 56
- శ్రమణీం ధర్మనిపుణామ్ అభిగచ్ఛేతి రాఘవ । సోఽభ్యగచ్ఛన్మహాతేజాః శబరీం శత్రుసూదనః ॥ 57
- శబర్యా పూజితస్సమ్యక్ రామో దశరథాత్మజః । పంపాతీరే హనుమతా సంగతో వానరేణ హ ॥ 58
- హనుమద్వచనాచ్చైవ సుగ్రీవేణ సమాగతః । సుగ్రీవాయ చ తత్సర్వం శంసద్రామో మహాబలః ॥ 59
- ఆదితస్తద్వధా వృత్తం సీతాయాశ్చ విశేషతః । సుగ్రీవశ్చాపి తత్సర్వం శ్రుత్వా రామస్య వానరః ॥ 60
- చకార సఖ్యం రామేణ ప్రీతశ్చైవాగ్నిసాక్షికమ్ । తతో వానరరాజేన వైరానుకథనం ప్రతి ॥ 61
- రామాయావేదితం సర్వం ప్రణయాద్ధుఃఖితేన చ । ప్రతిజ్ఞాతం చ రామేణ తదా వాలివధం ప్రతి ॥ 62
- వాలినశ్చ బలం తత్ర కథయామాస వానరః । సుగ్రీవశ్చంకితశ్చాసీత్ నిత్యం వీర్యేణ రాఘవే ॥ 63
- రాఘవప్రత్యయార్థం తు దుందుభేః కాయముత్తమమ్ । దర్శయామాస సుగ్రీవో మహాపర్వతసన్నిభమ్ ॥ 64
- ఉత్సూయిత్వా మహాబాహుః ప్రేక్ష్య చాస్థి మహాబలః । పాదాంగుష్ఠేన చిక్షేప సంపూర్ణం దశయోజనమ్ ॥ 65

End of Preview.

Rest of the book can be read @
<http://kinige.com/kbook.php?id=1430>

*** * ***

Read other books by Dr. N. L. Narasimhacharya @
[http://kinige.com/kbrowse.php?via=author&name=](http://kinige.com/kbrowse.php?via=author&name=Dr.+N.+L.+Narasimhacharya&id=453)
[Dr.+N.+L.+Narasimhacharya&id=453](http://kinige.com/kbrowse.php?via=author&name=Dr.+N.+L.+Narasimhacharya&id=453)